

Notitie

Datum
10 juli 2024

Zaaknummer
2022-016271

Blad
1 van 8

Aan

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Kopie aan

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e J 5.1.2e 5.1.2e

Van

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Programmering

Onderwerp

Inhoudelijke inbreng op de maatregelen

1.1 Selectie

Onderstaande is expliciet niet de volledige inbreng vanuit de regio's, maar een uitsnede van de inhoudelijke inbreng op de maatregelen. Zoals toegezegd aan de Energyboard op 10 juli geven we deze waardevolle inbreng mee aan de werkgroepen zodat deze kunnen worden meegenomen in de uitwerking en versterking van de maatregelen. Ook geven we reacties van regio's mee die aan werkgroepen willen deelnemen. Dit document geeft dus geen totaalbeeld van hoe regio's tegen het Actieplan aankijken en kan ook niet worden gebruikt om daar conclusies over te trekken. De algemene terugkoppeling op het actieplan, de selectie van de pilot energyhubs en het doorlopen proces zijn in deze selectie dus weggelaten.

1.2 Stedendriehoek

... We zoeken daarom in overleg met Liander, TenneT en de Provincie al wél naar mensen in onze teams en netwerken (met de juiste competenties) om bij te dragen aan de werkgroepjes die in het kader van het Plan maatregelen binnen enkele maanden moeten uitwerken....

1.3 Foodvalley

... Om te voorkomen dat grootverbruikers vele jaren op de wachtlijst blijven staan, vraag ik de provincie om de aanvullende actie Smart Energyhubs zo gauw mogelijk met de regio's concreet om te zetten in een actieprogramma en niet te wachten tot afronding van de twee geselecteerde pilots.

1.4 GMR

2. Actieplan Netcongestie Gelderland

... Wel stellen wij vast dat de actielijnen in deze fase nog erg abstract zijn. Daarom zijn we met name benieuwd naar de verdere invulling en uitwerking als ook wie daarbij welke rol heeft. Zorgen zijn er met name of maatregelen snel genoeg en met voldoende sturingskracht tot resultaat kunnen leiden. Dat vraagt om stevige inzet van de hogere overheden. Verder zien we behoefte aan ondersteuning bij de rolneming en instrumenteninzet op het niveau van regio's en gemeenten. Dat geldt zowel voor privaat- als publiekrechtelijk instrumentarium. Welke autonomie, beslissingsbevoegdheid en wat voor bestuurlijk handelingsperspectief

 provincie
Gelderland

Datum
4 juli 2024

Zaaknummer

Blad
2 van 8

is er voor de lokale overheid? En in hoeverre is er grondige afstemming tussen provinciale, regionale en lokale inzet?

Vanuit gemeenten leeft de vraag over de totstandkoming van dit pakket aan maatregelen. Het komt op hen over als een selectie van maatregelen: niet uitputtend en gebaseerd op een aantal impliciete uitgangspunten. Dat vraagt om nadere uitleg:

- Welke maatregelen zijn niet onderzocht of als optie afgefallen en waarom?
- Het aanhouden van de wachtlijst voor grootverbruik aansluitingen wordt als gegeven beschouwd, terwijl maatregelen, zoals inzet van regelbaar vermogen, ook daarvoor denkbaar zou kunnen zijn. Op grond van welke afwegingen is deze keuze gemaakt?

Als regio blijven we graag betrokken bij de werkgroepen die opgericht worden, met name de werkgroep op de actielijn voor netbewuste woningbouw en netefficiënte installaties. Belangrijk hierin is dat de werkgroepen ook gevuld worden met gemeentelijke vertegenwoordiging. Deze ambtelijk input is essentieel omdat zij het dichtst bij de praktijk van de planvorming voor woningbouw staan. En daarenboven ook inzicht kunnen geven in de tijdlijn van deze planvorming. Hoe concreter een project, hoe ingewikkelder aanpassingen immers zijn. Zonder deze praktijkervaring en dit inzicht in de stand van concrete projecten, kom je niet tot een effectief uitvoerbaar plan.

...

Inhoudelijk opmerkingen op de actielijnen

Ad 1. Congestiemanagement: Ook gemeenten zouden een rol kunnen spelen in het promoten van congestiemanagement.

Ad 5. Tijdelijk regelbare opwerk: Hierbij de vraag waarom niet overwogen is/wordt deze maatregel in te zetten om ruimte te bieden voor grootverbruikaansluitingen. Deze wachtrij voor bedrijven heeft grote effecten op geplande projecten, zoals uitbreiding en ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Hier spelen vraagstukken over organisatie en realisatie van eventueel alternatieve stroomvoorziening en (aansluiting op) het warmtenet. De extra investeringen en risico's zijn geen onderdeel van de huidige projectplannen. Hoe maken gemeenten hierin de juiste keuze? Is het wachten en dus alles doorschuiven ná 2030?

Ad 6. Nettefficiënte installaties bestaande bouw: We zijn benieuwd welke instrumenten we gezamenlijk kunnen inzetten om te zorgen dat mensen hybride in plaats van all electric warmtepompen aanschaffen, in ieder geval tot 2030, zonder de voortgang in de energietransitie te ontmoedigen. Deze maatregel kan ingepast worden in gemeentelijke warmteprogramma's, maar heeft ook impact op CO₂-doelen en de uitfasering van aardgas in bepaalde wijken.

Ad 7. Netbewuste woningbouw: We zien het belang van deze maatregel. Tegelijkertijd is er zorg of er voldoende sturingskracht en middelen zijn om tijdig resultaat te boeken. Het doel om vanaf 2027 alle nieuwbouw netbewust te realiseren betekent veelal ingrijpen op lopende planprocessen. Om alle nieuwbouw netbewust te krijgen, moeten gemeenten hun instrumenten (privaat- en publiekrechtelijk) anders inzetten. Dit moet worden voorbereid, besloten en toegepast worden. Dat kost voorbereidingstijd. Vaak zijn momenten al gepasseerd, zoals in de besluitvorming voor het omgevingsplan en het afsluiten van anterieure overeenkomsten. Wij vragen hier nadrukkelijk om voorbeelden van werkafspraken of instrumenten met een getoetste juridische houdbaarheid, als ook medewerking van de provincie als bevoegd gezag wanneer nodig. Te denken valt bijvoorbeeld aan inzicht in de toets aan de Wet Natuurbescherming (WNB) bij de (tijdelijke) inzet van (deels) gasgestookte (collectieve) warmteoplossingen.

Bij deze maatregel is het risico dat extra vastgoedinvesteringen, innovaties, alternatieve contracten en collectieve oplossingen een dermate kostenopdrijvende werking hebben, dat ze lastig te dragen zijn voor gemeenten, ontwikkelende partijen en woonconsumenten. Zeker met inachtneming van de afspraken welke gemaakt zijn in de Woondeal 2.0 en de nadruk daarbij op betaalbaarheid en het toevoegen van voldoende (sociale) huurwoningen.

Ad 9. Netondersteunende opslag: Deze maatregel lijkt terughoudender en met meer onzekerheid omschreven dan verwacht. Er is veel potentie, maar waarom als onzeker bestempeld? Er is behoefte aan meer duidelijkheid en positiebepaling door de netbeheerder over de inzet voor (batterij)opslag. Bijvoorbeeld richtlijnen waarbij gemeenten kunnen toetsen of batterij-inzet inderdaad bijdraagt aan verlaging netcongestie of alleen een verdienmodel is.

Ad 10. Wachtrijen op kleinverbruik: Is het mogelijk om de wachtrij op kleinverbruik via een ladder toe te passen, waarbij eerst de hogere vermogens (3x 80A) op de wachtlijst komen en dan de lagere vermogens op huishouden-niveau? Wat is de rol van de gemeenten bij deze actielijn? In de presentatie lijkt het erop dat deze geen rol hebben, behalve indirect via de energyboard. Er is een brede wens van regionale bestuurders om meer aan het stuur te zitten van de prioritering van projecten en aansluitingen. Ook als dit niet mogelijk is nu, moet dit duidelijk worden gecommuniceerd. De vraag welke rol gemeenten en gemeentebesturen dan wel kunnen vervullen moet van een eenduidig en helder antwoord voorzien worden.

Redactioneel: In de kernboodschap staan de drie maatregelen met de meeste potentie genoemd. Bij de one-pagers met uitleg over de maatregelen staan ze niet vooraan. Heeft de nummering en volgorde van maatregelen in het stuk betekenis?

Ten slotte wijzen wij u er nadrukkelijk op, dat deze reactie in beperkte mate is afgestemd met bestuurders uit de regio. De stukken zijn kort voor het sluiten van de reactietermijn gedeeld met ambtelijk betrokkenen bij het proces, niet alle gemeenten hebben kans gezien een inhoudelijke en bestuurlijk afgestemde reactie te komen. Een aantal reacties van bestuurders is verwerkt, net als de opmerkingen van de bestuurlijk ondertekenaar van deze reactie.

1.5 Duiven, Westervoort, Zevenaar

...

We onderschrijven het belang van een actieplan om te komen tot een maatregelenpakket zodat netcongestie zoveel mogelijk kan worden beperkt. Het actieplan roept bij ons nog wel de nodige vragen op, bijvoorbeeld:

- Welke partij heeft binnen dit kader welke bevoegdheden?
- Wat is de juridische status van het document?
- Welke financiële voorwaarden en/of consequenties hebben de verschillende maatregelen?
- Over welk tijdspad gaat dit actieplan?
- Hoe wordt storytelling richting inwoners opgepakt en wie is daarvoor verantwoordelijk?
- Hoe wordt de effectiviteit van de maatregelen gemonitord en met welke frequentie?

Ten aanzien van de planning en proces hebben we de volgende vragen, opmerkingen en verzoek:

- Wat ons betreft is in veel gevallen de omschrijving bij 'wat is nodig voor realisatie' en 'vervolg en tijdlijn' onvoldoende concreet omschreven. Wanneer wordt dit verder uitgewerkt?
- Uit de planning op pagina 17 maken wij op dat al in oktober 2024 een evaluatie plaatsvindt over dit maatregelenpakket. Klopt dat?

Datum
4 juli 2024

Zaaknummer

Blad
4 van 8

- Op welke momenten worden wij als gemeenten betrokken bij dit proces zoals beschreven in de planning op pagina 17?
- Op pagina 13 lezen wij dat als de maatregelen onvoldoende effect hebben er een wachtrij voor kleinverbruik ontstaat. Ontstaat deze al na de evaluatie in oktober 2024? Dat is al over drie maanden met daarin de zomervakantie en wat ons betreft zou dat een te beperkte tijd zijn om effecten van maatregelen te zien.
- Betrek gemeenten vroegtijdig door vooraf een planning op te stellen waardoor inzichtelijk wordt wie wanneer waarop kan reageren.

Inhoudelijke punten (niet uitputtend, zie begin van deze schriftelijke consultatie over de gegeven reactietijd):

- Pagina 7 '(Semi) publieke laadpalen – niet laden in de spits': Ons is op dit moment onduidelijk of iedere individuele gemeente binnen RAL-Oost een contract met Vattenfall heeft ondertekent of is dit vanuit RAL-Oost gedaan? In geval van het eerste weten we niet of hier de juiste stappen zijn beschreven.
- Pagina 8 'Tijdelijk regelbare opwek': Wordt hier bedoeld op dieselgeneratoren? Hoe wordt dit plan in de storytelling richting inwoners opgepakt en wie is daarvoor verantwoordelijk?
- Pagina 9 'Nettefficiëntie installaties bestaande bouw': We zien hier het risico in de beeldvorming van onbetrouwbare overheid die niet koersvast is.
- Pagina 9 'Nettefficiëntie installaties bestaande bouw': Er lijkt weinig sturing of doorzettingsmacht mogelijk voor deze maatregel.
- Pagina 10 'Woningen netbewust gebouwd vanaf 2027': We hebben een aantal projecten met een lange doorlooptijd (realisatie ook na 2027) die nu anterieur vastgelegd zijn maar waar deze maatregelen niet zijn doorgevoerd/vastgelegd.
- Pagina 10 'Woningen netbewust gebouwd vanaf 2027': We kennen op dit moment niet de gelijktijdige impact van wat 1 kw per woning betekent (welke maatregelen moeten dan 'cumulatief' landen om dit te realiseren?)
- Pagina 10 'Woningen netbewust gebouwd vanaf 2027': Zijn hiervoor (conceptuele) voorkeursoplossingen of moet er op projectniveau een oplossing bedacht worden?
- Pagina 13 'Wachtrijen op kleinverbruik': Zijn er ook mogelijkheden om op de grotere uitbreidingslocaties, aan het eind van iedere projectfase, een soort van 'net-pre-toets' uit te voeren, zodat wij met elkaar kunnen inschatten hoe realistisch een aansluiting op enig moment is en een go/no-go kunnen nemen op de start van de volgende projectfase.
- Pagina 13 'Wachtrijen op kleinverbruik': Wordt er ingezet op financiële maatregelen om een thuisbatterij te stimuleren.
- Pagina 14 'Innovatiekracht': Wij zien hier een verbinding tussen het op te richten Landelijk Bureau Netcongestie, Connectr en de SEH-InnoFase (koploper binnen het programma SEH-OostNL)

...

1.6 Noord Veluwe

...

- Actieplan Netcongestie Gelderland

Datum
4 juli 2024

Zaaknummer

Blad
5 van 8

... De komende maanden werken we graag samen met provincie en netbeheerders om de uitwerking van de maatregelen verder te concretiseren. Dit is nog een hele opgave.

Het Actieplan richt zich op verschillende maatregelen om de pieken te verlagen, maar wij zijn van mening dat reduceren van de vraag in het algemeen nog onvoldoende aandacht krijgt. Omdat de warmtevoorziening in de Noord-Veluwe voor een belangrijk deel elektrisch zal worden, is het cruciaal dat we de stroomvraag zoveel mogelijk beperken. Verlaging van de algehele stroomvraag leidt ook tot lagere piek. De regio wil fors inzetten op isolatie, maar loopt aan tegen de beperkingen. De SMP-regeling biedt onvoldoende ruimte, waardoor wij als gemeenten onvoldoende tempo kunnen maken in de warmtetransitie. Wij vragen de provincie om hierin de regio te ondersteunen, zodat de isolatieaanpak en daarmee de warmtetransitie ook echt van de kant kan komen. Ook vragen wij de provincie om met het Rijk in overleg te treden over wet- en regelgeving rondom isoleren. De onorthodoxe maatregelen moeten wat ons betreft dus worden verbreed richting isoleren. Daarnaast willen wij ervoor pleiten dat in de uitwerking van de maatregelen zoveel mogelijk wordt ingezet op stimuleren van collectieve warmteoplossingen boven individuele warmteoplossingen.

In het Actieplan Netcongestie Gelderland staan drie maatregelen waar we in Gelderland vooral op moeten inzetten. De komende maanden moeten we de maatregelen dieper uitwerken, maar we vragen in elk geval aandacht voor:

- Onze regio is qua netwerk sterk verbonden met de Flevopolder. De 125MW die daar gevonden moet worden is deels afhankelijk van de maatregelen die we in onze regio treffen. Omgekeerd zijn de maatregelen aan de kant van de Flevopolder bepalend van de ruimte die wij hebben.
- Maatregel 5 (tijdelijke regelbare opwek) is daarom voor regio Noord-Veluwe wellicht ook relevant. Graag onderzoeken we met provincie en netbeheerder of, en zo ja hoe, we ook samen met Flevoland stappen kunnen en moeten zetten.
- Maatregel 6 (netefficiënte installaties bestaande bouw). Wij vragen aandacht voor de communicatie rondom deze maatregel. In het FGU-gebied zullen we deze maatregel moeten nemen, terwijl in andere gebieden in Nederland deze maatregel (nog) niet nodig is. Wij vinden het van belang dat communicatie vanuit de provincie(s) en het ministerie van EZK/BZK komt. Gemeenten moeten hier niet een eigen boodschap over brengen.
- Maatregel 7 (netbewuste woningbouw): de regio Noord-Veluwe wil hier graag op inzetten, maar vraagt daarbij wel aandacht voor onrendabele toppen die kunnen ontstaan wanneer decentrale overheden regels gaan stellen aan de energievoorziening. Hierbij geldt ook dat – wanneer netbewuste nieuwbouw nog alleen in het FGU-gebied noodzakelijk wordt geacht - er geen gelijk speelveld meer is voor woningbouw in Nederland. Daarnaast wil de regio Noord-Veluwe maatregel 7 ook zien in relatie tot verdeling van schaarse netcapaciteit van onderstation Harderwijk, waar op dit moment een pilot voor loopt. Het ACM-kader voor maatschappelijk prioriteren dat vanaf 1 oktober in werking treedt, is nog te grofmazig. In Noord-Veluwe willen we ook binnen bijvoorbeeld categorie 3 (woningen) kunnen prioriteren o.b.v. netimpact.

- **Communicatie**

Wij zijn van mening dat er breed gecommuniceerd moet worden rondom alle maatregelen uit het Actieplan Netcongestie. Wij pleiten voor een concreet communicatieplan opgesteld door provincie en/of Rijk, dat vervolgens overgenomen kan worden in gemeentelijke communicatie. Op deze manier spreken wij als regio dezelfde boodschap. Bovendien sluit deze regionale/landelijke communicatie aan op het volgende punt:

- Hoewel wij alle begrip hebben voor de ingewikkelde problemen rondom netcongestie, speelt het probleem op hoger niveau dan gemeenten, terwijl de (tijdelijke) oplossing bij gemeenten wordt neergelegd. Niet alleen vinden wij dat het besef hierover ontbreekt, maar betekent dit voor gemeenten opnieuw meer werk. Zoals het rijk weet, stormen gemeenten in 2026 af op het zogenaamde ravijnjaar. Wij vragen daarom aandacht voor extra financieringsvormen om de voorgestelde maatregelen vorm te kunnen geven.

- Tot slot willen wij expliciete aandacht voor maatregelen rondom bestaande- en nieuwbouw in relatie tot de uitstoot van stikstof. Veel nieuwbouwwijken, waaronder 't Hul Noord in Nunspeet, zijn doorgerekend met als uitgangspunt dat huizen gasloos worden aangesloten. Elke maatregel die leidt tot stikstofuitstoot doet afbreuk aan deze doorrekening. Dit kan ervoor zorgen dat nieuwbouw niet gerealiseerd kan worden en vormt daarmee een gevaar voor de woningbouwopgave.

...

1.7 Rivierenland

...

2. Actieplan Netcongestie Gelderland (de paginanummering refereert aan de 0.95 versie die op 28 juli is verzonden door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e)

1. (P3) Bestaande bouw is in de staafdiagrammen tot 2029 op p3 relatief weinig, maar wel de grootste oplossingsrichting in de diagram op p4. Dat lijkt lastig uitlegbaar.
2. (P5) De meeste oplossingen worden gezocht bij de inwoners, weinig bij de bedrijven en die krijgen er dan ook nog vergoeding voor. Hoe krijgen we dat communicatief goed uitgelegd?
3. (P5) hoe ziet de provincie de afdwingbaarheid van de verplichte deelname aan congestiemanagement en welke rol kan de gemeente hierin spelen gezien de zeer beperkte kennis en capaciteit van de ambtelijke organisatie van gemeenten?
4. (P7) Laden achter de meter (thuis) kan worden beperkt. De terughoudendheid rond gedwongen deelname van bedrijven (congestiemanagement) wordt hiermee vrij eenvoudig wel opgelegd voor particulieren. Wederom uit oogpunt van draagvlak: Geef of inwoners ook een vergoeding voor na de spits laden of oefen je (bevoegd) gezag ook uit voor bedrijven.
5. (P7) Bij het uitschakelen van publieke palen zouden ook de 'kleef' kosten moeten verdwijnen omdat auto's er dus langer staan. Waarmee er meer palen en EV-parkeerplaatsen nodig zijn. Zorg of dat niet averechts werkt, vanwege materialen of de toch al beperkte parkeerruimte die er is.
6. (P7) slim laden stimuleren voor thuis (via de energieleverancier): voorbeeld is energieleverancier Vattenfall die €0,025 per kWh korting geeft als je Slim laden activeert voor je lader en auto thuis waarbij Vattenfall bepaalt wanneer je auto geladen wordt c.q. je auto wordt geladen met minimale netimpact. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met jouw wensen wanneer je de auto weer nodig hebt voor de eerstvolgende reis (vertrektijd).
7. (P7) Bi-directioneel laden wordt gemist. Als particulieren worden gedwongen om buiten de spits te laden dan zou een lobby moeten worden om aan het net terug te kunnen leveren met accu's van de auto's.
8. (P7) openbreken concessie Vattenfall (GO-RAL): wat zijn hier nu de concrete acties die al in gang zijn gezet voor Gelderland?
9. (P9) De oplossingsrichting hybride warmtepomp betekent feitelijk een tijdelijke oplossing voor bestaande bouw die later nog een keer moet worden rechtgetrokken. Dat zijn dan dubbele kosten voor huiseigenaren. Een hybride warmtepomp kost al gauw €6000 en daarna volgt opnieuw onzekerheid over een jaar of 8-10. Uit het oogpunt van draagvlak en kosten: zou het niet beter zijn om de gasketel nog een tijdje te laten hangen en daarmee kosten en oplossing ook nog echt even uit te stellen?
10. (P8) waarom laat Gelderland kansen onbenut om de flexibele capaciteit in te zetten van WKK's (o.a. glastuinbouw) en gasturbines (o.a. 5.1.2e afronding)? Je zou verwachten dat deze net als bij de inzet van noodstroomvoorzieningen (zie p.5 congestiemanagement) een relevante bijdrage kunnen leveren. Ga daar slim mee om in plaats van nieuwe gascentrales bij te plaatsen.
11. (P10/12/13) Thermische buffers: huidige bodembeleid van de provincie staan die juist op heel veel plekken niet toe.
12. (P12) Warmtenetten kunnen op draagvlak rekenen, maar er lijkt wat lichtzinnig over te worden gedacht. Gas WKK's voor warmtenetten klinkt bijvoorbeeld goed, maar die warmtenetten zijn er de komende 8-10 jaar niet (WGIW) in bestaande bouw. Datzelfde geldt voor warmtebuffers als onderdeel van een warmtenet. Zonder net geen buffer. De tijdshorizon van dit stuk is 2029. Het lijkt dan erg optimistisch om te denken dat de grootste maatregel, 97MW, er vóór die tijd is.
13. Voor nieuwbouw is dit wellicht nog lastiger omdat de warmtevraag daar zoveel lager gaat zijn (per woning). Netneutrale wijken kunnen naar verwachting ook op draagvlak rekenen. Maar dat zal een ZLT net moeten zijn gezien de beperkte warmtevraag en de behoefte om naar max

1kw per woning te bewegen. ZLT netten gaan er, gezien die beperkte warmtevraag, vanuit commerciële partijen niet komen of tegen enorme vastrechtkosten. Daardoor zal de projectontwikkelaar weer afhaken en daarmee ook de nieuwbouw stil komen te staan. Voor de netbewuste woningbouw is een enorme rol van overheden nodig, de stap naar warmte-infrastructuur als nutsvoorziening. Die zien we wel komen (omdat het niet anders kan) maar zeker niet vóór 2029.

14. (P14) Als het net blijkbaar zonder technische problemen overbelast kan worden roept dat de vraag op wat het probleem dan nu is. Is het puur gecontracteerd vermogen of ook echte over- en onderspanning? Is daar vervolgens een 2-jarige studie voor nodig of kan het in een gecontroleerde situatie toegepast worden?

15. (P15) Batterijopslag lijkt de weg voorwaarts, zowel in tijdelijkheid als voor de verdere toekomst omdat lokaal kan worden gebalanceerd of conversie kan plaats vinden Maar de Wet Vet stelt dat dit niet bij infrastructuur hoort en dus niet bij de netbeheerder. Opslag is een marktmodel en daar kleven enorme risico's aan die het probleem kunnen verergeren. Netbeheerders kunnen hierop sturen met capaciteitsbeperkende contracten op afroep, bijvoorbeeld dat een batterij alleen mag ontladen op geschikte momenten. Geeft dit voldoende sturing of is daarnaast een lobby nodig om opslag als infrastructuur te gaan zien en actief als balanceringsmechanisme in te kunnen zetten?

16. Opslag in andere opslagmedia (P2X) wordt gemist. Lokaal kan overspanning worden omgezet in waterstof, ammoniak, warmte, etc.. Die conversieslagen zijn ook in de toekomst van belang en leveren juist het benodigde maatwerk. Alles maar in batterijen opslaan is mogelijk materiaalverspilling van schaarse grondstoffen.

17. (P16) De angst voor wachtrijen op kleinverbruik lijkt ons onterecht. Die is nu gesplitst in de onmogelijkheid voor overheden om in te prioriteren en de nieuwigheid en bewerkelijkheid voor de netbeheerder. Voor overheden is dit echter niet nieuw, dat is standaard vergunningverlening. Wij stellen nauwere samenwerking voor met (lokale) overheden op dit punt, beiden hebben er enorme baat bij en daarmee belang.

18. (P13) is een gefaseerde invoer van wachtrijen voor KV (kleinverbruik) mogelijk? Bijvoorbeeld een wachtrij op KV aansluitingen >18kW (3x25A) zodat woningen realiseren zo lang mogelijk wordt gefaciliteerd? Hiermee voorkom je misbruik op het gebied van meervoudige huisnummering op bedrijfskavels om met meerdere KV aansluitingen (55kW - 3x80A) alsnog een semi GV aansluiting te realiseren.

19. Prioritering op ACM kader voor KV-aansluitingen klinkt aannemelijk ware het niet dat warmtenetten en andere netverzwakingsverzachtende maatregelen er (nog lang) niet zijn voor die KV-aansluitingen. Prioriteren op wat er niet is lijkt ons lastig.

20. (P18) Met Smart Energy Hubs lijkt alles oplosbaar. Maar het is een containerbegrip, we weten niet precies wat het is en doen we er 2 pilots mee die een paar jaar gaan duren. De kans dat daarmee 160MW is gevonden lijkt, ook al werken de pilots, niet reëel vóór 2029. Daarnaast hebben we al veel relevante ervaring opgedaan met WattHub (operationeel) en ^{5.1.2e} afronding (in realisatie). Twee extra pilots voegen daar relatief weinig aan toe zonder zicht op een meer grootschalige uitrol.

21. (P16) Kan afschakelen zomaar onder de huidige wetgeving gezien de leveringsplicht van de netbeheerders? Daarnaast veronderstellen we dat afschakelen een bedrijf vrij weinig zal kosten (omdat er waarschijnlijk een vergoeding tegenover komt te staan) maar de maatschappij veel.

22. Algemeen: het actieplan lijkt een inherent systemisch probleem te willen oplossen zonder het systeem zelf aan te raken willen raken. Gedrag veranderen kan nu en kost (bijna) niks.

1.8 Achterhoek

...

Desalniettemin hebben wij de volgende vragen en opmerkingen bij het Actieplan Netcongestie:

- Kijk of er versneld energie kan worden bespaard! Het moet sowieso; kijk of het naar voren getrokken kan worden. Bestaande bouw, utiliteit enz.; daar is nog steeds veel te halen. Warmtevraag naar nul terugdringen heeft de grootste impact en betekent minder grote vermogens voor elektrische en hybride warmtepompen. Maar ook elektrisch is er in de diverse sectoren nog genoeg te halen (de zogenaamde Negawatten).

Datum
4 juli 2024

Zaaknummer

Blad
8 van 8

- Bij congestiemanagement: kan de GEA aanpak hier een bijdrage leveren? Vergroot dit het potentieel?
- Wij vragen ons af of de aanvraag van Aviko voor een uitbreiding van hun capaciteit met 60 MW in het minimaal benodigd vermogen van 100 MW verdisconteerd is.